

Fremsat den 15. november 2023 af Helene Liliendahl Brydesholt (ALT), Sascha Faxe (ALT), Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen (ALT), Christina Olumeko (ALT) og Franciska Rosenkilde (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning

om opgørelse af minimumsnormeringer for pædagogisk personale i daginstitutioner på institutionsniveau og i børnehøjde

Folketinget pålægger regeringen at sikre, at de lovbundne minimumsnormeringer for pædagogisk personale i daginsti-

tutioner skal gælde på institutionsniveau og i børnehøjde og ikke som et årligt gennemsnit på kommunalt niveau.

Bemærkninger til forslaget

Med lov nr. 2594 af 28. december 2021 om ændring af dagtilbudsloven indføres krav til, hvor meget pædagogisk personale der skal være ansat i daginstitutioner, de såkaldte minimumsnormeringer. Fra den 1. januar 2024 skal der således være minimum en pædagogisk personale til tre børn i vuggestuer og minimum en pædagogisk personale til seks børn i børnehaver på et kommunalt gennemsnit baseret på en opgørelse, der ikke viser normeringen ude på stuerne i de enkelte vuggestuer og børnehaver. Loven udmønter den politiske aftale af 5. december 2020 mellem den daværende socialdemokratiske regering, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet. Til indfasning af loven har kommunerne i 2020 til 2023 fået midler til at ansætte mere pædagogisk personale i daginstitutionerne.

Den 20. juni 2023 valgte regeringen og børne- og undervisningsministeren ikke at videreføre den del af den oprindelige aftale om minimumsnormeringer, som skulle sikre drøftelse af normeringer på institutionsniveau og praktisk oplevede normeringer: »Der gennemføres ikke drøftelse af eventuelle minimumsnormeringer på institutionsniveau i 2023, ligesom der ikke udvikles et egentligt redskab til opgørelse af den praktisk oplevede normering i de enkelte daginstitutioner« (»Regeringen igangsætter initiativer, der løfter kvaliteten i daginstitutionerne«, Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside, den 7. juni 2023). Med beslutningsforslaget ønsker forslagsstillerne, at regeringen gennemfører denne del af den oprindelige politiske aftale om minimumsnormeringer.

Kommunalt selvstyre må vige for barnets tarv

Forslagsstillerne mener ikke, at det kommunale selvstyre bør have forrang i forhold til at sikre børns basale rettigheder til at få tilstrækkelig voksenkontakt i deres første leveår.

Da Norge indførte minimumsnormeringer, var netop kommunernes selvstyre genstand for debat. I Norge anerkendte ministeriet, at det kommunale selvstyre måtte begrænses af hensyn til barnets tarv, hvorved kommuner ikke burde have handlefrihed i relation til at opgøre normeringer i daginstitutioner (Børnenes bureaus høringssvar til lovforslaget om minimumsnormeringer i daginstitutioner og styrket tilsyn med dagtilbud m.v., jf. L 92, bilag 2, folketingsåret 2021-22, og »Prop. 67 L (2017 –2018), Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak), Endringer i barnehageloven mv. (minimumsnorm for grunnbemanning, plikt til å samarbeide om barnas overgang fra barnehage til skole og SFO mv.«, www.regjeringen.no, den 6. april 2018)).

Forslagsstillerne mener, at vi i Danmark bør have samme udgangspunkt som i Norge, og at vi bør sikre, at vores børn får nok voksenkontakt i vores daginstitutioner.

De fleste vil nok finde det absurd, hvis et klasseloft var baseret på et kommunalt gennemsnit af alle klasser i alle skoler i en hel kommune, da det åbenlyst aldrig ville garantere kvotienten i den enkelte klasse. Der er i denne sammenhæng ingen forskel på en skoleklasse og på en stue i en vuggestue eller i en børnehave. Tidligere børne- og

undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil (S) har da også tidligere bekræftet, at reglerne om opgørelsen af minimumsnormering på et kommunalt gennemsnit i stedet for på institutionsniveau gør, at loven tillader i hvert fald en voksen til ti børn, jf. svar på BUU alm. del – svar på spørgsmål 380 (folketingsåret 2020-21), selv om loven skulle sikre langt færre børn pr. voksen. Det kommunale gennemsnit står således i vejen for, at der sikres et minimum af voksenkontakt på alle institutioner. Som det er nu, lever loven ifølge forslagsstillerne ganske enkelt ikke op til sit formål.

Vigtigt at skelne mellem generelle og sociale normeringer

Forslagsstillerne opfattelse er, at kommunerne har det bedste kendskab til deres egne institutioner og dermed skal have frihed til at administrere de såkaldte sociale normeringer. Men det er vigtigt at sondre mellem to typer af normeringer:

1. et nationalt fastlagt lovkrav om minimumsnormeringer, som har med alle børns grundlæggende ret til omsorg og nærvær at gøre, og
2. sociale normeringer, som tildeles på baggrund af et barns særlige, individuelle behov.

Minimumsnormeringer på institutionsniveau er i overensstemmelse med FN's børnekonvention

FN's børnekonventions artikel 27, stk. 1, giver børn ret til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling. dagtilbudsloven giver også børn en ret til at trives, jf. dagtilbudslovens § 7. Hvis vuggestuer og børnehaver skal kunne leve op til disse rettigheder, som helt små børn har krav på, er det afgørende med nok voksenkontakt til børnene.

Denne voksenkontakt kan blandt andet fremmes, hvis der indføres minimumsnormeringer på institutionsniveau, og hvis eventuelle sociale normeringer, som sårbare børn måtte have brug for, fratrækkes opgørelsen over minimumsnormeringen, ligesom personale, der ikke er til stede i institutionen, eksempelvis på grund af sygdom og kursus, også fratrækkes.

Institutionsniveau er både borgerært og en samfundsøkonomisk gevinst

Det har allerede voldsomme konsekvenser for vores børns trivsel, at der ikke er nok voksne omkring dem i børnehaver og vuggestuer (»Flere børn med tegn på mistrivsel i børnehaver og vuggestuer«, FOA, den 21. april 2023), og da dette må antages at have en afledt effekt, får det i stigende omfang konsekvenser for arbejdsmarkedet, da forældre påvirkes af deres børns trivsel.

Forslagsstillerne mener, at det vil skabe tryghed for forældrene, at kvaliteten i vores daginstitutioner løftes, bl.a. gennem et lovkrav om minimumsnormeringer på institutionsniveau som beskrevet i den oprindelige aftaletekst i aftalen om minimumsnormeringer af 5. december 2020. Det

kommunale gennemsnit er i vejen for, at der sikres et reelt grundlag for at sikre vores børns voksenkontakt i daginstitutionerne. Den form for gennemsigtighed og dokumentation, som et lovkrav og en opgørelsesmetode på institutionsniveau indebærer, vil bidrage til, at de politiske beslutninger på dagtilbudsområdet kommer meget tættere på børnenes hverdag, og der vil derfor i høj grad være tale om et borgernært tiltag. Der er efter forslagsstillernes mening heller ingen tvivl om, at den forebyggende indsats vil blive solidt understøttet. Således er der tale om tiltag, som der er god samfundsøkonomi i («Nobelpristager: Lærerig barndom kan give bedre afkast end aktier», Politiken, den 1. september 2016).

Beslutningsforslaget skal også ses i sammenhæng med den stigende tendens til, at forældre fravælger daginstitutioner og passer egne børn eller går ned i tid på grund af den dalende kvalitet i dagtilbud. F.eks. dokumenterer seneste

rapport fra VIVE og EVA, at 38 pct. af dagtilbuddene har en utilstrækkelig kvalitet («Kvalitet i dagtilbud – National undersøgelse af kvalitet i pædagogiske læringsmiljøer og rammer i kommunale daginstitutioner og dagplejen for 0-2-årige børn», EVA og VIVE, 2023). Tilsvarende viser en undersøgelse fra Epinion, at hver femte forælder er gået ned i tid på grund af udfordringer med kvaliteten i daginstitutionerne («Kvaliteten er ikke god nok: Forældre skruer ned for arbejdstiden for selv at passe børn», Politiken, den 30. marts 2023). Tallene vidner om, at dalende kvalitet i vores dagtilbud kan være en af årsagerne til børns stigende mistrivsel, og at det kan have konsekvenser for arbejdsmarkedet. Et tiltag om minimumsnormering på institutionsniveau skal ses som led i at styrke børns trivsel for derved at vende udviklingen til gavn for hele samfundet.

Skriftlig fremsættelse

Helene Liliendahl Brydensholt (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opgørelse af minimumsnormeringer for pædagogisk personale i daginstitutioner på institutionsniveau og i børnehøjde.

(Beslutningsforslag nr. B 80)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.